

بررسی تاثیر آموزش رژیم غذایی در کارآمدی همودیالیز در بیماران مبتلا به نارسایی کلیه بیمارستان شهید دکتر بهشتی؛ ۱۳۸۰*

دکتر بهمن طالبی پور*، دکتر فرزین حسینی**

خلاصه:

با توجه به اهمیت حیاتی کارکرد کلیه ها در بدن، نارسایی مزمن کلیه بیماری مهمی است که با بهبودی وضعیت نگهداری و درمانی تعداد این بیماران رو به افزایش می باشد. بعلا امکان محدود پیوند کلیه، همودیالیز بعنوان بهترین روش، نقش اساسی در افزایش طول عمر این بیماران دارد، ولی متأسفانه بعلا محدودیت تعداد دستگاههای دیالیز، در اغلب نقاط کشور این بیماران باندازه کافی دیالیز نمیگردند. سوء تغذیه مشکل جدی در بیماران CRF است بطوریکه ۷۰ - ۴۰٪ بیماران به سوءتغذیه مبتلا هستند برای رفع سوءتغذیه در این بیماران لازم است که از رژیمهای خاصی با توجه به بیماری زمینه ای استفاده نمایند مابراین شدیم که ببینیم با بهبود وضعیت غذایی بیماران CRF می توان کارایی دیالیز را در آنها افزایش داد.

در این تحقیق کلیه بیماران مبتلا به نارسایی مزمن کلیه که بیش از ۳ ماه از شروع دیالیزشان می گذشت و بطور منظم در بخش دیالیز بیمارستان شهید بهشتی زنجان هفتگی ۲ یا ۳ بار دیالیز انجام می دادند انتخاب شدند و کارآمدی دیالیز آنها محاسبه گردید که بطور متوسط مقدار آن $KT/V = 0.78$ بود که از مقدار ایده آل آن (1.2) بسیار پایین تر بود. سپس با توجه به بیماری زمینه ای رژیم غذایی مخصوص به هر یک از آنها توصیه گردید و طی مشاوره یک ساعته برای بیماران تفهیم شد و در نهایت رژیم و توصیه های غذایی بصورت مکتوب به آنها داده شد، پس از ۳ ماه ضمن برقراری تماس با آنها، تاکید بر رعایت رژیم گردید و از طریق پرسش از خود بیماران از نظر رعایت رژیم غذایی آنها به سه گروه ضعیف، متوسط و مناسب تقسیم شدند. سپس برای بار دیگر کارآمدی دیالیز KT/V محاسبه گردید که بطور متوسط مقدار آن $KT/V = 0.95$ بود و با اینکه بازهم نسبت به مقدار ایده آل پایتتر بود ولی نسبت به بار اول افزایش داشت که با توجه به تحلیل آماری این نتایج تغییر KT/V را معنی دار ارزیابی نموده است ($P\text{-Value} = 0.001$). لذا فرضیه این تحقیق که با رعایت رژیم غذایی مناسب و بهتر، کارآمدی دیالیز در این بیماران افزایش پیدا میکند تایید می گردد و این امر میتواند نقص کفایت همودیالیز در اکثر نقاط کشور را بصورت نسبی بهبود بخشد و در کاهش مورتالیتی و موربیدیتی این بیماران نقش بسزایی داشته باشد. لذا پیشنهاد میگردد جهت آموزش بهتر به این بیماران، در سطح ملی و در تمام مراکز دیالیز کشور کلاسهای آموزش غذایی بصورت مستمر جهت این بیماران برگزار گردد.

* متخصص داخلی و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان زنجان

** ریذنت سال چهارم داخلی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان زنجان.